విశాలాంధ్ర సాహితీ స్రవంతి

ఓ ఆఫ్రికా! నా ఆఫ్రికా!

మూలం: సాకోర్టిన్ అ గోల

తెనుగుసేత: పెన్మెత్స హరిశ్చంద్రరాజు

నా తాత తండ్రుల
జన్మభూమి,
పుణ్యభూమి,
ఆఫ్రికా
నా దేశం
నా దేశం.
అరే! దుండగుడా
గూండా
ఒరే! దోపిడి దొంగా!
నీ తరంకాదు
మా తలంతాంచి
మమ్ము మచ్చికచేయ
ముమ్మాటికీ
ఇది నిశ్చయం
ఖచ్చితం.
జాతి ఒక్కటై లేచింది
కళ్ళు విప్పి
వళ్ళు విదిలించి
చెవులు చాటలు చేసి
వింటోంది జనం.
అంతు పొంతులేని
బాధల గాధలతో
దావో, బ్రదరో
ఏదైనా కానీ
నా దేశం
నా ప్రియదేశం
అంతరించదెన్నడూ!
పావన నదీనదాలు
పొంగి పొర్లే
రత్నగర్భ
నా దేశం
అంతరించదెన్నడూ.
అడుగడుగున
పరాయి
కిరాయి
మూకలు
ఎక్కడ చూసినా
పారే నెత్తురు
కారే కన్నీళ్ళు
నా దేశం!
దేశం, నిండీ నిండని
జనులం!
మూతిమీద మీసం
రాకుండానే
మా మగాళ్ళకు
విందుతున్నాయి
నూరేళ్ళు
క్షణం క్షణం
చిక్కులేని
చిక్కుమాలిన
బావు చస్తున్నాం!
పరాయి దేశాల్లో
పశువుల్లా అమ్ముతున్నారు
మమ్ముల
అక్కడా, యిక్కడా
అమెరికా, బ్రెజిల్
అంతటా, అవనంతా
అవును బ్రదర్
నిజం! నిప్పులాంటి నిజం
నమ్ము బ్రదర్
ఏమైనా కానీ
కష్టాల్
నష్టాల్
ఎన్నియైనా రానీ
మళ్ళీ కలుద్దాం బ్రదర్
మళ్ళీ కలుస్తాం! నేస్తం!

మహా సంస్కర్త, మహా మనీషి
ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్

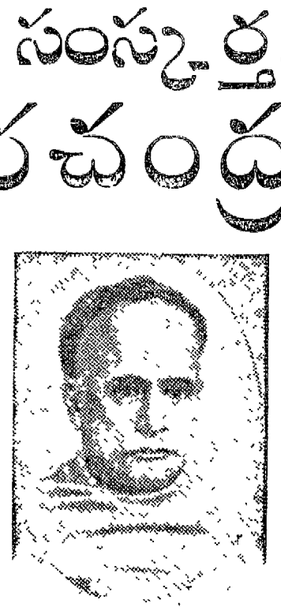

సంస్కృత సంస్కర్త, సంస్కృత మహా పండితుడు ఏ డిగ్రీ అర్హోద్ధారకుడు, విద్యా సంస్కర్త దయాశాలి, విధవ పునర్వివాహ పక్షపాతి, సామాన్య జనబాంధవుడు, బహుగ్రంథ రచయిత అయిన ఈశ్వర చంద్ర విద్యాసాగరుని 150 వ జన్మదినోత్సవాన్ని దేశమంతా సెప్టెంబరు 26 వ తేదీన జరుపుకొని అయనకు హృదయ పూర్వక తన కృతజ్ఞతను తెలుపుకొంది ఈశ్వరచంద్రుని జీవితాన్ని, మన వీరేశలింగం పంతులుగారి జీవితాన్ని తులనాత్మకంగా చూసినప్పుడు ఎంతో సామ్యత కనిపిస్తుంది. నవ్యాంధ్ర నిర్మాత వీరేశలింగం పంతులుగారు ఈశ్వర చంద్రుని జీవితము నుండీ, కార్యకలాపాలనుండీ స్ఫూర్తిని, ఉత్సాహ ప్రోత్సాహాలనూ పొందినట్లు తోస్తుంది.

బెంగాల్ రాష్ట్రంలోని మిడ్నాపూరు జిల్లాకు చెందిన బిర్సింహా గ్రామంలో 1820వ సంవత్సరంలో ఈశ్వర చంద్ర విద్యాసాగర్ ఒక బీద బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో జన్మించాడు.

1818 నాటికే భారతదేశంలో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదం బాగా పేరుకుపోయింది. అప్పటికే ఆర్థికశాస్త్రవేత్తలు విదేశ వాణిజ్యపరంగా మగ్గిన బెంగాలీ ప్రజల్లో మూఢాచారాలు, మతపరమైన ఛాందసత్వం ఎలాగూ, వాటి ఆధిపత్యం కారణంగా కొట్టుమిట్టాడుతున్నారు.

1820 నాటికే అనేక బెంగాలీ అధికార సంస్థలు కలకత్తాలో వ్యాపారం ఎక్కువగా కొనసాగిస్తూ, పాశ్చాత్య విద్యా సంస్కృతి ప్రవాహానికి తొలుకాలాన్నిస్తున్నారు.

గొప్ప సంస్కృత పండితుడు, అమరకోశానికి వ్యాఖ్యానాలు రాసిన ఈశ్వరచంద్రుని తండ్రి ఠాకూర్ దాస తన కొడుకు సంప్రదాయ సిద్ధమైన భారతీయ విద్యతోబాటు, ఆధునిక ఆంగ్ల విద్యను కూడా అభ్యసించాలని ఆశించి 1829 లో కలకత్తా పంపించారు. 1829 లో కలకత్తా సంస్కృత కళాశాలలో ఎనిమిదేళ్ల విద్యాసాగర్ చదువులకొంతకాలం సంస్కృత భాషా బోధనచేసి, తన 21 వ ఏటనే విద్యాసాగరుడన్న బిరుదాన్ని సంపాదించుకున్నాడు. 1851 నాటికి సంస్కృత కళాశాలకు ప్రిన్సిపాల్ అయ్యాడు. బ్రాహ్మణేతరులకు సంస్కృత కళాశాలలో అంతవరకు లేని ప్రవేశార్హతను కల్పించాడు.

బెంగాల్లో విద్యా బోధన నిమిత్తమై 1851 లో తమిళ తయారు చేసిన పిమేట నాష్ట్రంలో పెద్ద సంతలనాన్ని కలిగించింది, 1856 లో ఈశ్వరచంద్ర అడిషనల్ స్కూల్సు ఇన్‌స్పెక్టరు గా నియమించబడ్డాడు.

1840 ప్రాంతాలలో బెంగాల్లో స్త్రీవివాద యుగపు స్థాపించిన యువకుల సంస్థల్లో విద్యాసాగర్ తోడ్పడ్డారు. ఎన్. జి. కె. (కలకత్తాలోని హిందూ సమాజ) సంస్థలో తోడ్పడ్డాడు. స్త్రీ పునర్వివాహ సమాజ సంస్థలో అధ్యక్షుడుగా పనిచేసి, ఈశ్వరచంద్రుడు దేశమంతా విశేషమైన కృషి చేసి రాజారామ్మోహన్‌రాయ్‌కి ఇష్టమైన రచనలు చేశాడు. అంతేకాకుండా యీ సంస్కరణలను అమలుజరపడానికిగాను వేలాది ప్రతులను పంపుటకును చేశాడు. వితంతు వివాహాలను తప్పనిసరి చెయ్యాలన్న అర్జీపై 20 వేలమంది ప్రముఖ పౌరులచేత సంతకాలు చేయించి ప్రభుత్వానికి సమర్పించారు. చివరకు 1856 వ సంవత్సరంలో వితంతు వివాహ చట్టం అమల్లోకి వచ్చింది.

చట్టం జరిగినంత మాత్రాన ప్రయోజనం లేదు. అది అమలు జరగాలి. ప్రజలంతా ఆ సంస్కరణను అమలుజరపడానికి ఉద్యుక్తులు కావాలి. అలా ప్రజలను సంస్కరణోన్ముఖులు చేసేందుకుగాను ఈశ్వరచంద్రుడు విశేషమైనకృషిజరిపాడు. బెంగాల్లో జరిగిన మొట్టమొదటి 100 వితంతు వివాహాలూ ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగరుడు ప్రత్యక్ష సర్వపర్యవేక్షణలో జరిగాయంటే అతిశయోక్తికాదు. వీటికై అయన అనేక రూపాయలు ఖర్చుపెట్టాడు మొత్తము వలసి వచ్చింది.

భారతదేశ సాంఘిక చరిత్రలో 1851 డిసెంబరు 7 వ తేదీకి ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యముంది. 10 సంవ్రత్సరాలవరకూ కలకత్తా దేశీ, ఈశ్వర్ చంద్రవిద్యాసాగరు మిత్రులు శివచంద్ర విద్యాలంకారుడికి కలకత్తాలో వివాహం జరిగింది, దేశంలో మొట్టమొదటి వితంతు వివాహం కన్యాదానం చేసిన విద్యాసాగరే.

ఈశ్వర చంద్రుడికి నారాయణ అని ఒక్కడే కొడుకు. అతనికి ఒక వితంతువే విచ్చి విద్యాసాగరు వివాహ ... తన జీవితంలో అశయాలూ ఆదర్శనాలూ గల ఏకత్వాన్ని చిహ్నపరుచుకున్నాడు.

జీవితాలో పనికి సరిగా నుండు స్త్రీలు. స్త్రీలు విద్యావంతులుకావిడే సమాజ సంస్కరణకు అర్హత్యం, ఒక స్త్రీ విద్యనేర్చి పిల్లే ఒక కుటుంబమంతా విద్యనేర్చినట్లే, ఈశ్వరచంద్రుడు స్త్రీ విద్య పట్టికై విశేష కృషిచేసి, నారీమణి, హుగ్లీ, బర్ద్వాన్, మిడ్నాపూర్ జిల్లాలలో 35 స్త్రీ పాఠశాలలను, 20 బడ్డ విద్యాలయాలను స్థాపించాడు.

సంస్కృత భాషాభ్యాప్తి

ఆనాటివరకూ బ్రాహ్మణులు గుప్తపరుచుగావున్నసంస్కృత భాషాజ్ఞానాన్ని ఈశ్వరచంద్రుడు ప్రజలందరికీ అందుబాటులోకి తెచ్చాడు, సంస్కృత కళాశాలలో బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రవేశం కల్పించడంతో బాటు, బహుక్లిష్టంగానున్న సంస్కృత పాఠ్యగ్రంథాలస్థానంలో సరళ సంస్కృత పాఠ్యగ్రంథాలు రచించాడు. ఎంతో విలువైన అనేకపుస్తకాలు సంస్కృత గ్రంథాలు, ప్రూఫ్‌రీడింగులు అయన పేరొందాయి. ఇదివరకే గ్రంథ రచయిత.

సంస్కృతాంధ్ర పండితుడు

సంస్కృతాంధ్ర పండితుల్లో మహా పండితుడైన ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్ కుటుంబాన్ని దాన్లో తక్కువ కైలిగా అనేక గ్రంథాలు రచించాడు. ప్రాథమిక తరగతుల విద్యార్థులకోసం ఈయన రచించిన వర్ణ పరిచయ అన్న పుస్తకం బెంగాల్లో యీనాటికీ వ్యాప్తిలో ఉందంటే "అకాశం వణికిస్తుంది, చెట్లు అమరు పులకరిస్తాయి," అన్న అందులోని వాక్యాలు రవీంద్రనాథ టాగూరు కవితాత్మను మేలుకొలిపాయన్నా ఈశ్వరచంద్రుడిని వంగభాషాశైలి ఎంతటి కవితాత్మకమైనదో మనకు అవగతమవుతుంది.

సామాన్యంపట్ల సానుభూతి

1857లో ప్రారంభించబడిన సంప్రకాష్ అనే పత్రికకు ఈశ్వర చంద్రుడు మార్గదర్శకుడుగా ఉండేవాడు, అయన మిత్రుడు ద్వారకానాథ్ విద్యాభూషణ్ సంపాదకత్వాన వెలువడిన ఆ పత్రికలో, విద్యాసాగర్ అనేక వ్యాసాలు రచించాడు. భారత దేశంలో బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య వాదుల దుండగాలను ఆ వ్యాసాలలో అయన నిర్భయంగా తూర్చారట్టాడు. మన సమాజంలోని బలహీనతలను, కుసంస్కారాలను తీవ్రంగా దుయ్యబట్టాడు. బెంగాల్, అస్సాం రాష్ట్రాల్లో బ్రిటిష్ యాజమాన్యంగారు తేయాకు తోటల కార్మికుల కడగండ్లను యీ పత్రిక ఖండపట్టి, వారి హక్కుల కోసం విశేష ప్రచారం చేసింది. కారణ మూర్చు స్థానంలో అంతర్జాతీయ కార్మిక సంఘం ప్రారంభించిన 8 గంటల పని దినమును నెలకొల్పడం.

1856-58 మధ్యకాలంలో సంతాల్ అనే నాయక హక్కులకోసం కూడ అయన విశేష ప్రచారం చేశాడు. 1857 లో బ్రిటిష్ మేజిస్ట్రేటును, స్థానిక జడ్జీలనూ వ్యతిరేకంగా సంతాలు తిరుగు పోరాటాన్ని విద్యాసాగర్ బలపరచాడు.

ప్రజల ఒక్కడుకు ముందుంటూ ప్రజలను సంస్కరణాల మూలంగా అయన నడిపించాడు. ప్రాచ్య సంస్కృతిలోని మంచిని పోనడంతా, పాశ్చాత్య సంస్కృతిలోని మేలును తెలుసుకుంటూ ప్రాచ్య పశ్చిమ సంస్కృతుల మేలికలయికకు తన జీవితంలో అయన సాధించాడు.

హేతువాది

సంస్కృత బోధన చేస్తున్న కాలంలో కూడా విద్యాసాగర్ సాంఖ్య సూత్రాల్లోను, వేదాంతంలోనూ గల హేతువిరుద్ధ భావాలను ఖండించడం చేసి ఖండిస్తూండేవాడు. అదే సమయంలో విధేయ మిశ్రమిత మూఢ బోధనలను కూడా అయన తిరస్కరిస్తూండేవాడు.

దయాసాగరి, విద్యాసాగరుడు, అత్యంత విద్వాంసుడు, సత్యానికి సైనికుడు, యావత్ దేశపు జాతిమహాత్ముల్లో ఒకడు. బెంగాలీ వచన శైలి విద్యాతిరి, దళిత, స్త్రీ జనోద్ధారకుడు బహుముఖ సంస్కర్త అయిన ఈశ్వర చంద్ర విద్యాసాగర్ 1891 జూలై 29వ తేదీన కన్నుమూశాడు. ఈశ్వరచంద్రుడు బోధించిన ఆదర్శాలు నేటి సంస్కార భారతాన్ని, అయన 151 వ జన్మదిన సందర్భంగా, భారతీయులందరు తమ జీవితాలను పునీతం చేసుకోవలసి ఉంది.

గౌరిగుడా!!!

—డాక్టరు రాంబాబు

గౌరిగుడా! గౌరిగుడా!!
అన్నెం పున్నెం ఎరుగని
ఎందరెందరో జీవులు
ఆర్తిశయంపాలై శే
గుండెలు బేకారెత్తిన
జీవజలధిని నీవ
మూసీ. హుస్సేన్ జలధుల
నిషకౌగిలిలో దిక్కెన!

పరదారోపం సుందర
పరనారవింద మనురేఖలు.
తరతరాల తెరదించి
వెలుగును చూడాలంటూ
పరిరక్షించు, ప్రజలంపిన
విప్లవనినాద, విక్రమించిన
ఉద్యమాలలో కార్పిన
రక్తధారలేమంటినవి

కాగితాలమీద కొంత
కలలో రక్తినదంతా
అల్లుకొంటు, గీచుకొంటు
సుప్రభాన్ని జాగరించి
మరలినాని వారెందరు!
భాగ్యనగర సౌభాగ్యం
గంగాజల చూడలేక
పోసలైన కన్నులెన్నివి!

ప్రేయసి వెచ్చదనంలో
సౌమ్యనిలిన ప్రియురామేను
దీర్ఘవిరహమారిన
దుర్దినమూ అనిపట్టిన!
రొమ్ముమీదుగ హోయలోన
మాతృమూర్తి మమకారాన్ను
జగతికి విషాదమయం
క్రమ్మిన అవగణపెట్టిన!

రెక్కలు ముక్కలుచేసుకు
దొక్కబడినందని జీవుల
అర్థాలలో మనుకర
కలుపుకుంటే నీవుతాని
కైలాసానికి ఏగిన
కాలానికి విలువేమిటి!

వలుపే యమపాశంగా
మారిన అందాయుంటూ
తల్లి లేని లేగదూడ
ప్రాణాలను తోడుకొన్న
మూసీనదీమంత్రీ!
హుస్సేన్‌సాగరంలాగా!
ఏశ్వేశర భగీరథుడు
వడవి. పరవాలెదని
విరజిమ్మినట్టారా!

ఎన్నాళ్ళుగ మీయొద్దన
తలుదాచి నమ్ముకొన్న
కూడూ, గుడ్డా, గూడూ,
లేని ప్రజాప్రాణాలను
మ్రింగిన మీ అంగిలిలో
విషవాహిని పొంచున్నద

ఇద్దరాయిన రాతిపకం
తరిండలేని పెద్దపకం
దోపిడీ దొరతనాన
రద్దుగాగ, హద్దులేని
అరాచకాలు వృద్ధిస్తూ
ఉగ్రమూర్తులై సాగూ
పెద్దపల్లి సోయాగాం.
ప్రకటాత్మాల్లో
కన్నం మీరొంచినం!!!

భయవిహ్వల ప్రజలందరి
హృదయా లొక్కటిగాగ
తల్లడిల్చి, ఎదురుకరగి
కులం, జాతి, మతం మరచి
గుడి, బడి, మసీదు, చర్చి
అన్నిట్లో కలసి, మెలసి
కరంకరం కలుపుకొంటు
గుండెగుండె హత్తుకొంటు
అరిగిన అప్యాయత
అర్థ్రత, ఆరాధనా
ప్రసరించిన అనవసరం
ప్రసంగానికే పాఠం.
భవిష్యత్తున కాదర్శం!!!

(22—9—1970, హైదరాబాదులో వరద.)

సామాన్యుడి డైరీ

—యస్నార్

మంచి చెడ్డలు

ద్వాళ ఐదార్లో ఓ యన్ జీవో మీతుకు కలిసినాను. 'ఏమిటి విశేషాలు' అన్నాను. 'ఏముంది మాకు కొత్త బాస్ వచ్చాడు. భలా మంచివాడు' అన్నాడు. 'ఓహో' అన్నాను. ఆ మిత్రుడు అంతటితో ఆగక బాళ్ళ బాస్ మంచితనాన్ని గూర్చి స్తోత్రం మొదలెట్టాడు.

మంచి చెడ్డలు అంత సులభంగా తేల్చి పారేయడం సహేతుకం కాదు. సమాజంలో వంకిర్తన బాగా పెరిగింది. ఆ మేరకు అది మనిషి వ్యక్తిత్వంలోనూ ప్రతిబింబిస్తుంది.

స్థిరపడ్డ ఉన్న ఇంజనీయరంటే లంచాలు తీసుకునే ఇంజనీరు కంట్రాక్టరు దృష్టిలో మంచివాడు.

తనకింది ఉద్యోగులకు యుక్తిగా కలిసిపోయే గజిటెడ్ ఆఫీసర్ పెద్దాయన దాసోహం అనవచ్చు ఓట్లు అడుగుకు వచ్చే సమయంలో అయితే యం. యల్. ఏలు కూడా మంచివాళ్ళే గెల్చిన తర్వాత అతని మంచితనం మనకు తెలిసుంటాయి.

ఒకరి దృష్టికి మంచివాడుగా కనపించేవ్యక్తి మరొకరి దృష్టికి చెడ్డవాడుగా కనిపించొచ్చు కార్మికులపట్ల అతికఠినంగా ప్రవర్తించే మిల్లు యాజమాని . మంచివర్తగా, మంచి తండ్రిగా వుండొచ్చు. అంటుకే మనిషి ప్రవర్తనను రికార్డుగా చూడాలి అంటాను.

మిత్రుడి మాటలమూలాన ఇన్ని ఆలోచనలు వచ్చాయి. ఈ మిత్రుడిలాగే నేటి రచయితలు కూడా ఆలోచిస్తున్నట్టుంది. వాస్తవదృష్టిలేని సాహిత్యం నాస్తికతకు దూరం అవుతోంది. పాత్రలకు మంచో చెడ్డో ఎవో ఒక గుణం అంద కడతారు. ఇప్పుడు పాత్రల్ని త్రీ డైమన్షనల్‌గా చూపడంలేదు. సమాజం, జీవితంలోని సంక్లిష్టతని త్రీ డైమన్షనల్‌గా చూపి పాఠకుడి షాక్ ట్రీట్‌మెంట్ ఇచ్చే సాహిత్యమే కనపడుతోందినాకు. తెలుగు పాఠకుడు "కమనోత్సవం" ఉన్నాడు అంగాడికి షాక్ ట్రీట్‌మెంట్ ఇచ్చి కలిగించాలి. పట్టి పూజచేసుకు వినాదాలకి వాడి నీకర చెరనని చెరడు.

డబ్బు ప్రభావం

ద్వాళ పెసు. ఉదయంపూట ఏమీ తోచలేదు. మిత్రుడు తమ్ముణ్ణి పాపయ్యకానికి ఆహ్వానించాడు. ఒక గంట సేపాక దాపుని వెళ్ళాను. ఎవిమిటంటికి మొదలైంది. ఆటలేటేసుకికి సాయంత్రం మూడైంది ఆరి జాలేదు. అలసట తగ్గలేదు. ఇతర ప్రసంగం మీదనే దృష్టిలేదు. ఎన్ని సిగరెట్లు కాల్చాలో లెక్కలేదు. ఏకరవైపు చూసి గుండె దడ దడలాడింది.

అపీసులో గట్టిగా 2 గంటలవేపు రాత్రి తలనొప్పి వస్తుంది కాబట్టి పేకాటలో తలనొప్పిలేకుండా ఆరోగ్యకరమైనదిగా అనిపించింది.

అశ్రువులే నిండినకుండలు

—చందు సుబ్బారావు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

పనికిరాని మెషినరీ అమ్మకం

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

పి. డబ్ల్యు. డి. హెచ్. యస్. సి. వర్క్‌షాప్ మెకానికల్, డివిజన్
గార్లదిన్నె నెం. 2018 M.

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్, పి. డబ్ల్యు. డి మెకానికల్ డివిజన్, గార్లదిన్నె. ఆనంతపూరాబల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్ వారిచ్చిన ఈ క్రింది మూడు పనికిరాని మెషినరీ లాటులను తీసివేయుటకు సీలువేసిన టెండర్లు కోరబడుచున్నవి. టెండర్లు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్ వారిచే 15-10-70 న సాయంత్రం 4 గంటల వరకు తీసుకొనబడును. తిరిగి అదే రోజు సాయంత్రం 4 గంటల 15 నిమిషములకు టెండర్లు తెరవబడును.

టెండరు షెడ్యూళ్ళు మరియు ఇతర డాక్యుమెంట్ల కొరకు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్, మెకానికల్ డివిజన్, గార్లదిన్నె వారికి 10-10-70 నుండి 14-10-70 వరకు ఆఫీసు పనిచేయు ఏ రోజునైనా ఒక్కొక్క టెండరుపారమునకు నేత్రాలూన్నతో కలుపుకుని 5 రూపాయల 15 పైసలు మనియార్డరు ద్వారా గాని లేదా నగదుగాగాని చెల్లించి పొందవచ్చును. టెండరు షెడ్యూళ్ళు అడిగి తిరిగి ఇవ్వబడును. 14-10-70 తరువాత వచ్చిన దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

వరుస నెం.	మెషినరీ వివరణ	ఇ. యం. డి. మొత్తం
లాటు నెంబరు I		
1.	టర్నోవాకర్ రంపర్ M. P. R 315 (ఇంజన్ లేకుండా)	రు. 1400/-
2.	యూత్రైడ్‌నాటంబంపర్ M. P. R 438 (ఇంజన్ లేకుండా)	
3.	ఎ. పి. రంపర్ M. P. R 316	
4.	— డిటో — M. P R 317	
5.	బెడ్‌ఫోర్డ్‌వ్యాను A.P.Q 6528 (1528)	
6.	ఇడ్డువరవాన్ A. P. A 1205	
లాటు నెంబరు II		
1.	లారీ A. P. Q 657	రు. 1850/-
2.	వ్యాన్ A. P. Q 1438 M. P. R 449	
3.	బెడ్‌ఫోర్డ్‌వ్యాన్ A. P. Q 4793	
4.	బెడ్‌ఫోర్డ్‌వ్యాన్ A. P. Q 1142	
5.	డెవీగాక్స్‌మన్ వంపునెట్ M. P. R 352-12" × 12"	
6.	— డిటో — M. P. R 353	
లాటు నెంబరు III		
1.	పి. యల్. రంపర్ M. P. R. 318 – P. 6 మోటర్, పాత్రిక్స్ యింజన్ తప్ప.	రు. 1100/-
2.	మోయిర్‌హెడ్ రంపర్ M. P. R 419	
3.	మోయిర్‌హెడ్ రంపర్ M. P. R 57 (ఫోర్డ్ వన్)	
4.	లారీ A. P. Q 925-M. P. R 424	
5.	వ్యాన్ A. P. A 472	

(సం.) పి. సుందరరామరాజు,
ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్, పి. డబ్ల్యు. డి.
మెకానికల్ డివిజన్, గార్లదిన్నె.

సమ్మె నోటీసు

హైదరాబాద్, అక్టోబరు 2

అక్టోబరు 6 న వరసనసమ్మె చేస్తామని మంజీరా వాటర్ వర్క్సు ఉద్యోగులు, హైదరాబాద్ ఆర్. అండ్ బి, ఎంప్లాయీస్ యూనియన్ అధికారులకు ఒక నోటీసు అందజేశారు.

సి. పి. డబ్ల్యు. డి.

హైద్రాబాద్

ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్, హైదరాబాద్ సెంట్రల్ డివిజన్ నెం II సి. పి. డబ్ల్యు. డి. నెం. 1.10.17, లక్డీకపూల్, హైదరాబాద్.20 వారు ఈ క్రింది వాటికి టెండర్లు తెరవడం తేదీ 14.10.70 వరకు పొడిగించారు.

1. సి. ఎ. బేరంపేట, హైదరాబాదులో మెట్రో లాజిక్ స్టాఫ్‌కు రెసిడెన్షియల్ క్వార్టర్ల నిర్మాణము. యస్. హెచ్. టైపు II క్వార్టర్లు 6 నిర్మాణము (a) బిల్డింగ్ పోర్షన్. టెండరు మొత్తం రు. 70,191. (b) ఇంట్రన్ల్ వాటర్ సప్లయి మరియు శానిటరీ ఇన్‌స్టలేషన్స్. టెండరు మొత్తం రు. 8,268. ఎర్నెస్టు మనీ డిపాజిట్ రు. 1,903/-లు.

2. సి. ఎ. బేరంపేట, హైదరాబాద్‌లో మెట్రోలాజిక్ సాఫ్‌కు రెసిడెన్షియల్‌క్వార్టర్ల నిర్మాణము. యస్. హెచ్. టైపు III క్వార్టర్లు 3 నిర్మాణము. (a) బిల్డింగ్‌పోర్షన్ టెండరు మొత్తం రు. 56,323. (b) ఇంట్రన్ల్ వాటర్ సప్లయి & శానిటరీ ఇన్‌స్టలేషన్స్ టెండరు మొత్తం రు. 5 403 ఎర్నెస్టుమనీ డిపాజిట్ రు. 1,343/-లు.

3. సి. ఎ. బేరంపేట, హైదరాబాద్‌లో క్రొత్త పబ్లిక్ బిల్డింగ్ నిర్మాణము యస్. హెచ్ : ప్లస్ డోర్ మట్టల్ యస్పాటు చేయుట.

టెండరు మొత్తం రు. 20,613/-
ఎర్నెస్టుమనీ డిపాజిట్ రు. 515/-.

పైన తెలియచేసిన అయిదు నెం 3 క్రింద పరికి సప్లయ్ పేర్కొన్న తయారీదారుడు పొందిన పరములు మాత్రం టెండరు పెట్టుకొనవచ్చును.

టెండర్ల కొరకు రు. 5/-లు చొప్పున చెల్లించి 12-10-1970 న సాయంత్రం 5 గంటల వరకు టెండర్లు పొందవచ్చును. టెండర్లు 14-10-70 న సాయంత్రం 3 గంటల వరకు తీసుకొనబడి అదేరోజు సాయంత్రం 3 గంటల 10 నిమిషాలకు తెరవబడును ఇతర వివరాలకొరకు మాట్లాడలేదు.

divp. 635(855)/70.

సౌదత్‌తో కొసిగిన్ చర్చలు

మాస్కో అక్టోబరు 3

సోవియట్ ప్రధాని కొసిగిన్, అరబ్ రిపబ్లిక్ జాతీయ అధ్యక్షుడు అన్వర్ సాదత్, రష్యన్ అరబ్ నాయకులతోనూ నిన్న చర్చలు జరిపారు.

అరబ్ రిపబ్లిక్ సోవియట్ మంత్రులతో నిన్న కొసిగిన్ మూడు సార్లు సమావేశాలు జరిపారు.

ఈ చర్చల వివరాలు వెల్లడి కాలేదు. ఈ చర్చలలో కొసిగిన్‌తోపాటు సోవియట్ సైన్యాధినేత మార్షల్ గ్రెచ్కో పాల్గొన్నారు.

నాజర్ అనుసరించిన విధానాలను విడనాడవలసి కొసిగిన్ సాదత్ ప్రభుత్వానికి చెప్పినట్లు భావించబడుతున్నది. అరబ్ రిపబ్లిక్‌కు సోవియట్ ఆయుధాలను పుంజూయని స్పష్టం చేసినట్లుగా భావించబడుతున్నది.

సాదత్ అంత్యక్రియలకు పాల్గొనడానికి వచ్చిన అమెరికా ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి ఇలియట్ రిచర్డసన్ నైతం అరబ్ నాయకులతో సమావేశం జరిపారు.

శనివారం అమెరికా ప్రతినిధి పాత్రికేయులతో మాట్లాడుతూ వ్యక్తిగతంగా శాంతి స్థాపనకు అమెరికా శాంతి ప్రతిపాదనలను అమోదించడం ద్వారా నాజర్ ప్రారంభించిన కృషిని అరబ్ నాయకులు ఇకముందుకూడా కొనసాగిస్తారని తాను విశ్వసిస్తున్నానన్నారు. పోరాట విరమణ పాటించడం ఇకముందన్న ఆశాభావాన్ని వ్యక్తం చేశారు.

కైరోలో మామూలు జీవితం

నాజర్ మృతితో కైరోలో స్తంభించిపోయిన పాక్షికం నిన్న మరల సాధారణ స్థితికి వచ్చింది. నిన్న ప్రజానీకం దినసరి వస్తువులను కొనడానికి బజార్లకు క్రిక్కిరిసి వచ్చారు.

నాజర్ అంత్యక్రియలకు మొత్తం 50 లక్షల మందికి పైగా హాజరైనారని అంచనా. నాజర్ అంతిమయాత్రను తిలకించడానికి జరిగిన దాదాపు నూరు వేలాది జనులు ఎక్కడింతో అని వారిలోనూ, రహదారులపైనా కిక్కిరిసి వీక్షించారు.

అరబ్ బోధకుడు యూనిసుఫ్ ఖాదీ కార్యవర్గ సభ్యులు అబ్దుల్ హామీద్ ఎల్ షాఫీ అధ్యక్షులు మొహమద్ సిరియా, అధ్యక్షులు నూరుద్దీన్ అతాసీ ఇతనియా అధ్యక్షులు గనాసీ, సూడాన్ అధ్యక్షులు నిమెరీతో రెండు గంటలపాటు సంభాషణలు జరిపారు.

సౌదత్ స్వస్థత

నాజర్ అంత్యక్రియలకు సంబంధించి ఆవేదన, ఆందోళనలో గుండెపోటుకు గురైన జాతీయ అధ్యక్షులు అన్వర్ ఎల్ సాదత్, కోలుకుంటున్నారని, వారు తమ అధికార బాధ్యతలను నిర్వర్తిస్తున్నారని నిన్న ఇక్కడ అధికార వర్గాలు వారు చెప్పారు.

సాదత్ మొన్న అస్పత్రిలో చికిత్స పొందిన అనంతరం, నాజర్ ఇంటికి వెళ్ళి ఆయన పిలుపుబాధకు సంతాపం తెలిపి వచ్చారు.

నాజర్ అంత్యక్రియలు సందర్భంగా అడుగడుగున వ్యక్తులు మరణించారని, ఆత్మాహుతులాటివి 500 మంది మూర్ఛపోయారని అర్థగుండెపోటుతో దినపత్రిక వ్రాసింది.

అరబ్ రిపబ్లిక్‌పై సైనిక అజమాయిషీ

సాదత్ ఆదేశం మేరకు అరబ్ రిపబ్లిక్ రక్షణ అజమాయిషీ భారతను పూర్తిగా సైన్యం తీసుకొన్నది. ఇండోనేషియా రేడియో, టెలిగ్రాఫ్ సంస్థల నిన్న కైరోనుండి అందిన వార్తలను ప్రకటించింది.

నాజర్ అంత్యక్రియలు జరగకముందే అరబ్ రిపబ్లిక్ పరిపాలనను మూసివేసి వచ్చిందనీ సాదత్ ప్రభుత్వం సైన్యాన్ని ఆదేశించారని ఈ వర్తకం తెలిపింది.

ఒకవ్యక్తియో నాజర్‌ను హత్యచేయడానికి ప్రయత్నించిన ముస్లిం బ్రదర్‌హుడ్ పార్టికి పార్టికి చెందిన అనేక మందిని పోలీసులు అరెస్టు చేసినట్లు ఈ వర్తకం పేర్కొన్నది.

నాజర్‌కు పత్రికా శ్రద్ధాంజలి

భారత ఉపరాష్ట్రపతి శ్రీ జి. ఎస్. పఠక్ నాజర్‌కు శ్రద్ధాంజలి ఘటిస్తూ, నాజర్‌వల్ల అరబ్ ప్రజలకు గల శక్తి ప్రపత్తులు అనాథలయినవని అన్నారు. ఇంతటి అభ్యుదయవాది, అనాథలయిన అనుసరణ ఎవ్వరూ కనలేదని చెప్పారు.

శ్రీ పఠక్ నిన్న కైరోలో టెలివిజన్‌లో ప్రసంగిస్తూ 'నాజర్ భారతదేశానికి అత్యంత ఆప్తమిత్రుడు. అనుక్షణ అదర్శ, శాంతి స్వాతంత్ర్యాలకు అనుక్షణ ప్రతీక కాంక్ష భారతీయుల హృదయాలలో చూరగొన్నవి' అని చెప్పారు.

భారత్-ఈజిప్టు స్నేహం పరస్పర ప్రాదేశిక సంబంధాలను నాజర్ పునర్నిర్మించి, పునరుజ్జీవన చేశారన్నారు. ఈ స్నేహ బంధాలు కొనసాగుతూనే మరింత పటిష్టమవుతాయని కాగల వస్తు అభివృద్ధిని ఈ వర్తకం తెలిపింది.

అశ్రువులే నిండిన కుంటలు

(3 వ పేజీ తరువాయి)

రావడంలేదు. ఇల్లు చిల్లు పడుతూనేవుంది. ఇయన వంపింది వక్కపిడి వైద్యుడు అధ్యక్షుడుగారిని పిలిపించింది.

అంతే సుబ్బరాజు జబ్బు సామాన్యంకాదని, రాయడమని - ఎక్కడా విన రాదని - ఎంతో మోతాదు మోసుకు తిరగంతా గుప్పుమంటి, గుండెలు గిలగిలలాడిస్తుంది సుబ్బరాజు. తనిపించని నాగేశ్వరి కళ్ళెత్తి జూసింది. అదాత్యాలు రెండోరోజు పిలవకుండా వచ్చి ఉపాయం చెప్పాడు. సుబ్బరాజు కళ్ళు చీకట్లు కమ్ముకున్నాయి.

"పిడుగుపై పాపాన్ని తీసివేస్తాను. ఒక రాత్రి అతీమ...హి...హి..." అని పిలవడంగా వచ్చాడు.

అదాత్మ ఒంటి మండి వాసన, నోట్లో మద్యపు వాసన. నవ్వుతూ పిలవడమైన భావం... జుట్టు కుంటుపడ్డాడు అదాత్యులు. పిలిచి కొట్టింది సుబ్బరాజు.

జుబ్బుమని లేచాడు అదాత్యుడు. వచ్చే మీ ఒప్పుకోలేదు. ఒళ్ళంతా రక్కింది. పీకింది...చెండుకు తొక్కుతూ బయట కెళ్ళాడు.

జమా, కస్తూరిని ఒళ్ళోకి తీసుకుని చిరిగిన జాకెట్టుపై, ఒక్క నుండి కారే నెత్తుర్ని చూస్తూ కుండ పగిలినట్లు కన్నీరు కార్చింది.

కడిగిన ముత్యం అని పొగిడిన లోకం లోని ఎండిపోయిన తాసీ...

అవసరం కొద్దీ అతిథిగా జాలి అనందంగా అత్యాచారం జేసిన లోకం గుండెల్లోని నెత్తుర పీడిపీ...

కడుపు కాల్తుంటే పొట్టలో పాపం జేర్చిపోయి, గుసగుసలతో సుబ్బరాజు ప్రకటనలో విన్నుబడిపోయిన లోకాన్ని అల్లుకొని ఏడ్చింది.

ఎప్పటివరకూ ఏడ్చిందో తెలియదు... తెల్లవారుజామున సుబ్బరాజు కొంత గుప్పుమంది. ఇల్లల్లో ఏ ఒక్కరూ ముందు లేవలేదు. పిలుపూ దహించుకు పోయిన నాడుగు ప్రాణాల్లో ఏ ఒక్కటీ బయటకు రాలేదు.

అంతాయాని లోగిళ్ళకి వెళ్ళిపోయాడు. అదారి సంధ్యావందనంలేని వదిలిపోయా... ఉ...కార్చు...తూ..."లం కోల్పోయి దహించుకు పోయిందని కాలంలో తని ప్రవేశం అగడూతికి ముందు, "దర్శంఅలా మంజల్లో కాలిపోతుందనీ" మనసాను మున నజారా అనుగుణ మీద నడగుచు అదాత్యుడు నిట్టూర్చినాడు.

"అంతే...అంతే..." అని అంగీకరించాడు రంజా.

నిరుద్యోగులకు దరోగరాయ్ విజ్ఞప్తి

పాట్నా, అక్టోబరు 2

ఉద్యోగాల కోసం వచ్చుకుండి, అధికారం వున్న వారినడ్డుపెట్టి వినయంగా అడుక్కునే దారిద్ర్యం. నిరుద్యోగులంతా ఒక సంఘంగా ఏర్పాటై ఉద్యోగాలు పొందడానికి ప్రయత్నించడం మేలని బీహార్ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ దరోగ్‌ప్రసాద్‌రాయ్ నేడిచ్చట చెప్పారు.

బీహార్ అధ్యక్షుడు ఏర్పాటైన సభలో ప్రసంగిస్తూ అయన పై విధంగా చెప్పారు.

నిరుద్యోగసమస్య తీవ్రతనుగూర్చి ప్రజలు జ్ఞానికి తెలుసునని, ఆ సమస్యా పరిష్కారానికి తీసుకోవలసిన దర్యాప్తు తమ ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్నదని అయన అన్నాడు.

నిరుద్యోగులు ఉపాధి కల్పించడంలో ప్రజలంతా సహకరించాలని, ప్రజా సహకారం ద్వారానే ఆ సమస్యను ప్రభుత్వం పరిష్కరించగలదని బీహార్ ముఖ్యమంత్రి అన్నాడు.

ఫోను: 4936
రామా సిమెంటు వర్కు
దుర్గాఅగ్రహారం, విజయవాడ-2
నాయకులే దేవతావిగ్రహములు.
అన్నిరకముల గ్యారంటీ
సిమెంటు సామానులు
దారమును.

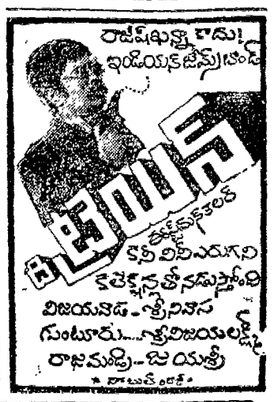

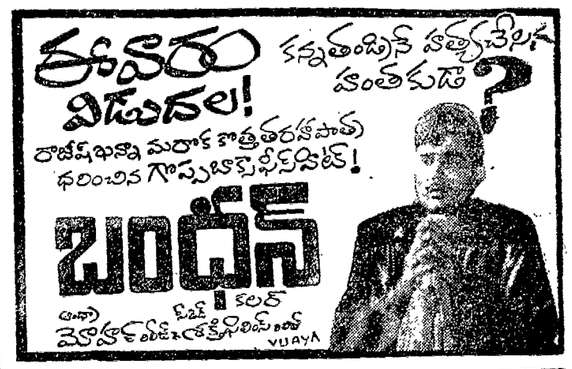

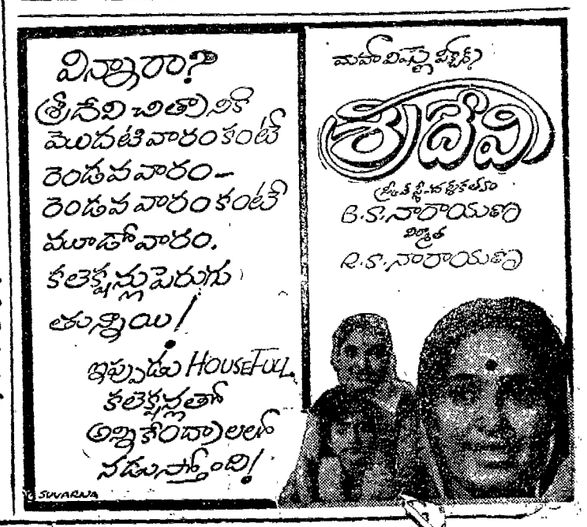

రక్షణాధికారి నిర్వాహక సంపాదకులు తరపున ప్రచురణకర్త ఎం. వెంకటేశ్వరరావు, ఎడిటర్: వేమూరి రాధాకృష్ణ, ముద్రణ: స్వతంత్ర ఆర్ట్ ప్రింటర్స్, విజయవాడ.